

Advies Nr. 2012/10 van 22 juni 2012

Arbitragecommissie

Wet van 19 december 2005 betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten.

Advies over het bewijs van de datum van overlegging van het ontwerp van akkoord en van het PID

Inleiding

De arbitragecommissie heeft het initiatief genomen om in de loop van haar vergaderingen van 13 maart, 24 april en 22 juni 2012 het probleem te onderzoeken van het bewijs van de datum van overlegging van het ontwerp van akkoord en van het (PID) door degene die het recht om een commerciële formule te gebruiken, als bepaald in artikel 2 van de wet, verleent aan degene die dit recht verkrijgt.

Advies

1) Wettteksten

Artikel 3 van de wet van 19 december 2005 bepaalt dat de persoon die het recht verleent minstens één maand voor het sluiten van de commerciële samenwerkingsovereenkomst aan de andere persoon het ontwerp van overeenkomst en het PID verstrekt:

"Minstens één maand voor het sluiten van de commerciële samenwerkingsovereenkomst, bedoeld in artikel 2, verstrekt de persoon die het recht verleent, aan de andere persoon het ontwerp van overeenkomst evenals een afzonderlijk document dat de gegevens bedoeld in artikel 4 bevat. Het ontwerp van overeenkomst en het afzonderlijk document worden schriftelijk of op een voor de persoon die het recht verkrijgt, duurzame en toegankelijke drager ter beschikking gesteld.

Er mag geen enkele verbintenis (worden) aangegaan en er mag geen enkele vergoeding, bedrag of waarborg worden gevraagd of betaald voor het verstrijken van de termijn van een maand volgend op de afgifte van het in dit artikel beoogde document".

Artikel 5 van dezelfde wet bepaalt:

« In geval van niet naleving van een van de bepalingen van artikel 3 kan de persoon die het recht verkrijgt, de nietigheid van de commerciële samenwerkingsovereenkomst inroepen binnen twee jaar na het sluiten van de overeenkomst.

Wanneer het afzonderlijk document de gegevens bedoeld in artikel 4, § 1, 1°; niet bevat, kan de persoon die het recht verkrijgt, de nietigheid van de desbetreffende bepalingen van de commerciële samenwerkingsovereenkomst inroepen".

2) Doelstelling van de artikelen 3 en 5 van de wet van 19 december 2005

De doelstelling is om de zwakke partij te beschermen, dat wil zeggen de partij die het recht verkrijgt om een commerciële formule als bepaald in artikel 2 van de wet te gebruiken.

Daarom bepaalt de wet dat het ontwerp van overeenkomst alsook het afzonderlijk document schriftelijk of op een duurzame drager (CD Rom, USB-stick,...) ter beschikking moeten worden gesteld binnen een termijn van één maand voor de ondertekening van de overeenkomst op straffe van nietigheid van de overeenkomst zodat diegene die zware verbintenissen zal aangaan bij ondertekening van een overeenkomst die vaak, gedurende vele jaren zal worden toegepast, kan beschikken over een bedenktijd en eventueel advies kan inwinnen.

3) Het probleem gesteld door het bewijs van de datum van overlegging van het ontwerp van overeenkomst en van het PID als gevolg van de wettelijke praktijk

Sommige personen die het recht verlenen, zijn geneigd om het PID overlegd aan de personen die het recht verkrijgen te antidateren om te claimen dat ze de termijn van een maand opgelegd door de wet hebben gerespecteerd en de nietigheidssanctie als bepaald door de wet te ontlopen.

4) Bespreking

De Commissie heeft alternatieven besproken waarbij dit type van fraude zou kunnen worden vermeden: notariële akte, deurwaardersexploot, neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel, ...

Deze formaliteiten lijken echter duur, zwaar en niet erg verenigbaar met de realiteit van de discussie en van de mededeling van een ontwerp van overeenkomst en van een PID (noodzaak om een afspraak met de notaris of de deurwaarder te maken, kosten verbonden aan hun interventie,...). Wat de neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel betreft, rijst bovendien de vraag op wiens verzoek de neerlegging zou gebeuren (een eenzijdige neerlegging waarbij het probleem van de inhoud van het neergelegde niet is opgelost).

De gebruikelijke technieken die personen die het recht verlenen, toepassen om het bewijs van de datum van de overlegging van het ontwerp van overeenkomst en van het PID achter de hand te houden, omvatten de verzending van deze documenten naar degene die het recht gaat verkrijgen, via een aangetekende brief (met ontvangstbevestiging) of de ondertekening van een ontvangstbevestiging, gedateerd

door degene die het recht verkrijgt en die degene die het recht verleent als bewijs bewaart.

Veralgemening van de verplichting om een aangetekende brief te versturen, lijkt niet opportuun om volgende redenen:

- 1) De termijn van één maand zou slechts beginnen lopen op de datum van de effectieve ontvangst van de documenten (moeilijk te bewijzen datum wanneer de aangetekende brief niet bij de post wordt ontvangen of afgehaald);
- 2) De inhoud zelf van de aangetekende brief zou niet kunnen bewezen worden;
- 3) In de praktijk komen de partijen vaak samen om het ontwerp van overeenkomst en het PID te bespreken en de communicatie naar de franchisenemer toe gebeurt na afloop van deze vergadering.

5) Besluit

De Commissie is van oordeel dat de huidige regel dat de datum van overlegging van het ontwerp van overeenkomst en van het PID kan worden bewezen via alle mogelijke rechtsmiddelen moet gehandhaafd worden. Dat omvat niet enkel de ondertekening voor ontvangst, de aangetekende brief maar ook de verzending van de documenten via elektronische weg.

Zij herinnert eraan dat:

- (1) de persoon die het recht verleent de datum van overlegging van het ontwerp van overeenkomst en van het PID zal moeten bewijzen ;
 - (2) het antidateren van de overlegging van het ontwerp van overeenkomst en van het PID een ernstige inbreuk vormt (schriftvervalsing), die niet enkel strafbaar is (artikelen 193 en volgende van het Strafwetboek) maar ook de reputatie van de persoon die zich eraan bezondigt blijvend kan schenden;
 - (3) diegenen die het recht verlenen, moeten zorgen dat ze over de nodige organisatie beschikken om de door de wet vereiste formaliteiten te vervullen, en dat hun personeel de wet niet overtreedt.
-